

نگاهی به ماجرای پرونده س. ت بلاگر سفر و حاشیه ساز این روزها

شاهد مثالی بر حقوق متروکه میراث فرهنگی

کرده و با حضور در محوطه‌ای طبیعی و بکر، برخی آثار تاریخی روی زمین پراکنده شده مانند اسکلت‌ها را به دست گرفته و با حرکت‌هایی ناپهناجر با آن‌ها عکس گرفته و منتشر کرده بود، اعتراض‌های مختلفی نه تنها از سوی باستان‌شناسان و فعالان میراثی منتشر شد که راهنمایان گردشگری نیز اعتراض‌های زیادی نسبت به این رفتار از خود بروز دادند تا جایی که در کمتر از ۲۴ ساعت آن شخص با حذف پست خود، از این رفتار معذرت‌خواهی می‌کند.

او در دومین پست خود می‌گوید: «من آمده بودم به عنوان یک بلاگر سفر که بگویم سیستم و بلوچستان چقدر امن است، حالش خوب است، تا بعد از دوران کرونا بیاید و همه جذابیت‌ها را ببینید، یک سوء برداشت پیش آمد، ما وارد منطقه‌ای شدید که آثار تاریخی داشت، من هیجان زده شده بودم، بر اثر فرسایش باد، یک تکه باد زده و قبرها باز شده بود، جمجمه آدم روی زمین بود و یکسری سفال که همه جای مناطق تاریخی سیستان و بلوچستان هست، این‌ها من را آن قدر هیجان زده کرد برداشتم یک عکس گرفتم و سر جای خود گذاشتم، از صمیم قلبم معذرت‌خواهی می‌کنم از کسانی که فکر می‌کنند ما آمده‌ایم برداریم و ببریم.»

هر چند آن شخص از این رفتار خود معذرت‌خواهی کرد، ولی انتشار این راه‌آبرای بالابردن تعداد دنبال کنندگان خود در فضای مجازی هموار می‌کنند. سر زدن به بناها و محوطه‌های تاریخی و انتشار تصویری از آن‌هاست، به همین دلیل هم با استفاده از نام‌های مختلف که بیشتر برگرفته از واژه‌های حرفه‌ای در حوزه گردشگری است، خود را معرفی می‌کنند و تاکنون نیز در این مسیر موفق بوده‌اند.

جدیدترین نمونه‌اش هم سروصدای به راه‌افتاده‌ای سوسی شخصی است که خود را تورلیدر معرفی کرده و با انتشار تصویری در صفحه شخصی خود در اینستاگرام و در حالی که سر خود را بین چند اسکلت گذاشته و با شیطنت می‌خندند، این‌طور نوشته است: «الان دیگه وقتشه پیچ منو استوری کنی و بذاری رفقا تو نم از این همه چیزای بحال ببینن و لذت ببرن...» او در ادامه هم تصویری دیگری از برخورد خود با آثار قرار گرفته در این منطقه از سیستان و بلوچستان با همراهی راهنمای محلی به منطقه باستانی و با ارزش تاسوکی، رود بیابان و گردی کلات منتشر کرد.

به دنبال انتشار تصویری این شخص که در صفحه شخصی اینستاگرامش خود را راهنمای گردشگری معرفی کرده و با حضور در محوطه‌ای طبیعی و بکر، برخی آثار تاریخی روی زمین پراکنده شده مانند اسکلت‌ها را به دست گرفته و با حرکت‌هایی ناپهناجر با آن‌ها عکس گرفته و منتشر کرده بود، اعتراض‌های مختلفی نه تنها از سوی باستان‌شناسان و فعالان میراثی منتشر شد که راهنمایان گردشگری نیز اعتراض‌های زیادی نسبت به این رفتار از خود بروز دادند تا جایی که در کمتر از ۲۴ ساعت آن شخص با حذف پست خود، از این رفتار معذرت‌خواهی می‌کند.

او در دومین پست خود می‌گوید: «من آمده بودم به عنوان یک بلاگر سفر که بگویم سیستم و بلوچستان چقدر امن است، حالش خوب است، تا بعد از دوران کرونا بیاید و همه جذابیت‌ها را ببینید، یک سوء برداشت پیش آمد، ما وارد منطقه‌ای شدید که آثار تاریخی داشت، من هیجان زده شده بودم، بر اثر فرسایش باد، یک تکه باد زده و قبرها باز شده بود، جمجمه آدم روی زمین بود و یکسری سفال که همه جای مناطق تاریخی سیستان و بلوچستان هست، این‌ها من را آن قدر هیجان زده کرد برداشتم یک عکس گرفتم و سر جای خود گذاشتم، از صمیم قلبم معذرت‌خواهی می‌کنم از کسانی که فکر می‌کنند ما آمده‌ایم برداریم و ببریم.»

هر چند آن شخص از این رفتار خود معذرت‌خواهی کرد، ولی انتشار این راه‌آبرای بالابردن تعداد دنبال کنندگان خود در فضای مجازی هموار می‌کنند. سر زدن به بناها و محوطه‌های تاریخی و انتشار تصویری از آن‌هاست، به همین دلیل هم با استفاده از نام‌های مختلف که بیشتر برگرفته از واژه‌های حرفه‌ای در حوزه گردشگری است، خود را معرفی می‌کنند و تاکنون نیز در این مسیر موفق بوده‌اند.

داده‌پوز می‌خواست {که خواست}. کاش مادران و پدران ما آگاه‌تر بودند و فرزندانشان به احترام از گذشته خود یاد می‌کردند. کاش نسل مسئول امروز به تمامی ثروت‌های ملی آگاه‌تر بود و راه‌های حفاظت از آن‌ها را می‌دانست و کاش مردم ماقدر میراث فرهنگی و تاریخی خود را می‌دانستند و آن‌ها را به پهلای گذرا و انساک نمی‌فروختند. راستی با چنین افرادی چه باید کرد؟

اراده کنیم تعقل در جامعه حاکم شود

عباس مقدم، باستان‌شناس محوطه چگاسفلی و رئیس سابق پژوهشکده باستان‌شناسی، اعتراض خود را با انتشار تصویری آن شخص این‌طور نشان داده است: «سوزاندن جنگل‌ها، آلوده‌سازی آب‌ها، مزاحمت‌های بی‌پایان در کوچه و خیابان و مترو و... و حالا بران کردن گورها. این رفتارهای پلیدمانی اصلاح می‌شود که اراده کنیم تا تعقل در جامعه حاکم بشود. وقتی مسئولان ارشد گردشگری دست به دامان چنین افرادی می‌شوند «تا باعث ترویج گردشگری» بشوند و اوای به حال ما، اوای به حال ما که تصمیم گیران ما به جای تعقل و بهره‌گیری از دانشمندان و تربیت‌شدگان عالم و دلسوخته، دست‌طلب به روی ناکسان دراز می‌کنند. به قول صائب تبریزی «دست‌طلب چومی کنی پیش کسان دراز لیل بسته‌ای که بگذری از آرزوی خویش»

حالی که حوس می‌زند دسته آسیاب است برمی‌دارد و تکه‌هایش را کتار هم چیده و با هشتک پازل و سرگرمی منتشر می‌کند.

او چند گور دیگر هم تخریب کرده و سفال‌ها، گیسر فلزی، خشت و سرامیک سوئی به سوی دیگر می‌برد. راهنمای محلی نه تنها تذکری نمی‌دهد بلکه او را همراهی می‌کند: «بریم به کم اسکلت‌بازی شب بیاد به خوابتون دلم خنک شه.»

حال سوال این جاست که تخریب محوطه‌های باستانی، عدم حفاظت از میراث فرهنگی و بهادادن به گردشگری مخرب تا کی ادامه دارد؟ مگر ما شاهد نبودیم که چگونه گردشگری ناپایدار به جزیره هرمز آسیب زد و ساکنان اصلی جزیره را مجبور به کوچ کرد چرا که قادر نبودند با اسکان بی‌رویه توریست‌ها، اجاره منزل خودشان را دیگر بدهند؟ مگر ما ندیدیم چگونه گردشگری آسیب‌زننده مردمان محلی روستای ایبانه را از زده خاطر کرد و به جای گردشگر پذیر، با همه مهربانی‌شان تاحدی گردشگر ستیز شده‌اند و از گردشگر پیوسته طلب پول می‌کنند و بس؟ این نوع از گردشگری چه جاذبه‌ای می‌تواند داشته باشد و چه پایداری؟

آیا ما تجربه گردشگری یک‌روزه و تورهای شاد و جشن رنگ‌رادر طبیعت شمال ایران ندیدیم که چگونه گوسفند‌ها را گروا و آب‌ها را آلوده و زمین‌ها را سمی و کشاورزان را زده کرد؟ آیا من رفتار اعتراض کرده در وخواست بر خورد بان شخص را داشته باشم.

واکنش‌ها: آغاز ماجرا

ویدا نخستین کسی بود که با انتشار تصویری آن شخص در فضای مجازی نسبت به این رفتار اعتراض کرد. او در پست اینستاگرامی خود شکایتش را خطاب به معاون میراث فرهنگی استان سیستان و بلوچستان این‌طور نوشت: «در تاریخ ۱۵ آذر ۱۳۹۹، فردی به نام س. ت با همراهی راهنمای محلی م. ن به منطقه باستانی و با ارزش تاسوکی، رود بیابان و گردی کلات به بازدید توریستی می‌روند. آقای ت که فردی سرشناس در اینستاگرام است از طرف‌فرارانش می‌خواهد: «الان وقتشه پیچ منو استوری کنی و بذاری رفقا تو نم از این همه چیزای بحال ببینن و لذت ببرن...» او در ادامه هم تصویری دیگری از برخورد خود با آثار قرار گرفته در این منطقه از سیستان و بلوچستان با همراهی راهنمای محلی به منطقه باستانی و با ارزش تاسوکی، رود بیابان و گردی کلات منتشر کرد.

به دنبال انتشار تصویری این شخص که در صفحه شخصی اینستاگرامش خود را راهنمای گردشگری معرفی کرده و با حضور در محوطه‌ای طبیعی و بکر، برخی آثار تاریخی روی زمین پراکنده شده مانند اسکلت‌ها را به دست گرفته و با حرکت‌هایی ناپهناجر با آن‌ها عکس گرفته و منتشر کرده بود، اعتراض‌های مختلفی نه تنها از سوی باستان‌شناسان و فعالان میراثی منتشر شد که راهنمایان گردشگری نیز اعتراض‌های زیادی نسبت به این رفتار از خود بروز دادند تا جایی که در کمتر از ۲۴ ساعت آن شخص با حذف پست خود، از این رفتار معذرت‌خواهی می‌کند.

مشکل اصلی، نادانی نسبت به ثروت‌های ملی است

ناصر چگینی، باستان‌شناس پیشکسوت، نیز در اعتراض به این رفتار نوشت: «جای تأسف است که با بقایای بدن انسانی و با مدارک میراث فرهنگی این کشور چنین رفتاری شده است. آن هم برای سرگرمی عده‌ای در فضای مجازی. امری که به صورت‌های مختلف در جای‌جای کشور اتفاق می‌افتد و کسی پاسخگو نیست. اتفاقی که اساسش نادانی نسبت به ثروت‌های ملی است و مهم‌ترین تفاوتی فزاینده‌ای که در بین ما نسبت به ارتکاب این جرم و خطاها جاری است. کاش مجری این خطا خود در پیش از اقدام نابخردانه‌ای که انجام

داده‌پوز می‌خواست {که خواست}. کاش مادران و پدران ما آگاه‌تر بودند و فرزندانشان به احترام از گذشته خود یاد می‌کردند. کاش نسل مسئول امروز به تمامی ثروت‌های ملی آگاه‌تر بود و راه‌های حفاظت از آن‌ها را می‌دانست و کاش مردم ماقدر میراث فرهنگی و تاریخی خود را می‌دانستند و آن‌ها را به پهلای گذرا و انساک نمی‌فروختند. راستی با چنین افرادی چه باید کرد؟

دلسوزی و تعهد مسئولانه نظرات و انتقادات خود را بیان کرده‌اند؛ این اداره کل با بررسی‌های میدانی و برگزاری جلسه شورای معاونان و نشست دیگری با حضور مدیر کل، معاونان مربوطه، حراست، فرماندهی یگان حفاظت و شخص س. ت، پس از ارائه تذکر کتبی و شفاهی به نام‌برده و بررسی جمیع نظرات کارشناسی موارد زیر را تایید کرد:

منطقه و مسایاتی که مورد بازدید قرار گرفته است، یک منطقه بیابانی به همراه تپه‌های ماسه‌عظیم و فاقد سکونت‌های معاصر است و وسعت آن به دوهزار هکتار می‌رسد و بر اساس گزارش‌های رسیده، بازنده‌های میدانی صورت گرفته، برای این اداره کل محرز شد که هیچ‌گونه حفاری در این پهنه انجام نشده است و آثار موجود در فیلم و عکس‌های انتشار یافته، در دسته آثار و شواهد فرهنگی سطحی قرار می‌گیرند. همچنین الزام به ذکر است که تیپولوژی اقلیمی منطقه، حرکت‌شن‌های روان و تپه‌های ماسه‌ای، در مواردی یک محوطه رادر این منطقه از نظر پنهان می‌کند و در مواردی نیز منجر به هویدا شدن یک محوطه جدید می‌شود.

منطقه مذکور و بقایای فرهنگی موجود در فهرست آثار شناسایی شده است، اما در فهرست آثار ملی ثبت نشده است.

منطقه مورد بازدید، در جوار مرز ایران و افغانستان واقع شده است و هرگونه تردد در این منطقه باید با هماهنگی نیروهای انتظامی و مرزبانی انجام شود که نام‌برده هم این فرآیند را از طریق یکی از بومیان منطقه طی کرده و این هماهنگی‌ها به انجام رسیده است.

در پایان موکدا تاکید می‌شود این اداره کل ضمن تقبیح و محکوم کردن این حرکت خودسرانه، پیگیری امور قضایی را برای خود محفوظ دانسته و اعلام می‌دارد با هر فرد یا افرادی که خواهند از طریق فضای مجازی به حریم میراث فرهنگی آسیب و لطمه‌بزنند به شدت و برابر قانون برخورد خواهد کرد.

همچنین فرمانده یگان حفاظت وزارتخانه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در روز سه‌شنبه اعلام کرد: اقدامات اخیر یک بلاگر گردشگری در سیستان و بلوچستان، غیر قابل چشم‌پوشی است و به همین دلیل او دستگیر و به مراجع قضایی معرفی شده است.

روی دیگر سکه

گرچه کار این گردشگر خلاف قوانین کشور و همچنین تمام آموزه‌های گردشگری است اما آیا صرفاً محکوم کردن این شخص و تعیین مجازات برای وی کافیست؟!

نگران نباشید، حتماً برخورد می‌شود. ممنون از توجهتون

اعتراض‌های مطرح‌شده توسط فعالان میراثی، مسئول صفحه‌های کانام و تصویر علی‌اصغر مونسان، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی را بر خود دارد، دید و در پاسخ به یکی از این اعتراض‌ها نوشت: «نگران نباشید، حتماً برخورد می‌شود. ممنون از توجهتون.» روابط عمومی اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان سیستان و بلوچستان نیز در بیانیه‌ای تاکید کرد: «ضمن تقدیر و تشکر از همه فرهنگ‌دوستان و فعالان فرهنگی به خصوص جامعه باستانی کشور که در اتفاق پیش‌آمده، از سر

سوال مهم مطرح این است که چه کسی یا کسانی و با چه اهدافی به این جوان مجوزهای امنیتی ورود به این منطقه داده بودند؟

در منطقه‌ای که به تایید خود مسئولان میراث فرهنگی استان سیستان و بلوچستان حساس و مرزی است، و در شرایطی که هنوز بررسی و کاوش‌های باستان‌شناسی در آنجا صورت نگرفته است، حضور یک بلاگر و اینفلوئنسر سفر برای معرفی آن چه ضرورت و سودی می‌تواند داشته باشد؟!

خبر

حذف راهنمایان گردشگری از لایحه بودجه ۱۴۰۰

رئیس کانون راهنمایان گردشگری کشور از اختصاص ندادن بودجه‌ای برای پوشش بیمه‌ای راهنمایان گردشگری خبر می‌دهد و می‌گوید: در حالی که راهنمایان از فهرست پوشش بیمه‌ای برای تخصیص بودجه حذف شده‌اند که اخیراً وعده تحقق این مهم از سوی دولت داده شده بود.

سیدمحسن حاجی‌سعید با گلایه از حمایت نشدن راهنمایان گردشگری توسط سازمان برنامه و بودجه، می‌گوید: اختصاص ندادن ردیف بودجه‌ای برای راهنمایان گردشگری کم‌لطفی دولت به راهنمایان سراسر کشور در بدترین شرایط شغلی و در اوج دوران کروناست.

وی با تکرار این جمله که «ما راهنمایان حمایت دلگرم کننده‌ای نداریم»، تصریح می‌کند: در حالی که راهنمایان از فهرست پوشش بیمه‌ای برای تخصیص بودجه حذف شده‌اند که اخیراً وعده تحقق این مهم از سوی دولت داده شده بود.

رئیس کانون راهنمایان گردشگری کشور با بیان این که گردشگری ابزاری برای نامزدهای ریاست جمهوری در ادوار مختلف شده ولی وقتی اصلی‌ترین خواسته‌های اهالی صنعت گردشگری مطرح می‌شود، بابی اعتنایی از آن عبور می‌کنند.

این مسئول لازمه توسعه صنعت گردشگری را اصلاح سیاست‌های خارجی کشور می‌داند و می‌گوید: گسترش گردشگری در کشور ما نیاز به اقدام خاصی از سوی دولت ندارد چرا که ایران به اندازه کافی فرهنگ مهمان‌نوازی و جاذبه‌های گردشگری را داشته و مردم دنیا مشتاق سفر به آن هستند و تنها کافی است اعتمادسازی و مراد و مسالمت‌آمیز با دنیا برقرار شود.

وی با بیان این که در اذهان بسیاری از مردم دنیا ایران مقصد مورد اعتمادی نیست، می‌گوید: متأسفانه تبلیغات سوء زیادی واقعیت کشور ایران را در دنیا پرتگ کرده و جز با کمپین‌سازی، تبلیغات و نشان دادن واقعیت‌هایی توان این وضعیت را بهبود بخشید.

حاجی‌سعید به بودجه‌اندک تبلیغات گردشگری ایران اشاره و تصریح می‌کند: در کشورهایی اسلامی و مشابه ایران مانند مالزی سالانه حدود ۱۵۰ میلیون دلار صرف تبلیغات گردشگری می‌شود.

وی با بیان این که افزایش ۱۰ درصدی بودجه وزارت گردشگری ایران در سال جاری جوابگوی نیازهای این صنعت نیست می‌گوید: کانون وضعیت گردشگری در تمام دنیا مشابه است و همه به واسطه بحران در نقطه شروع یک مسابقه هستیم اما در کشور ما هیچ برنامه‌ای در این رابطه وجود ندارد و پیشنهادهای وزارت گردشگری برای راه‌اندازی گردشگری با رعایت پروتکل‌ها نیز در ستاد ملی کرونا با تکلیف مانده است.

این مسئول با تاکید بر این که پوشش بیمه راهنمایان در لایحه بودجه ۱۴۰۰ با وجود پیگیری‌های زیاد، مورد اهتمام قرار نگرفته است، می‌گوید: متأسفانه خروج راهنمایان گردشگری از صنعت، مسئله‌ای بسیار اساسی است که در نبود حمایت‌های بیمه‌ای به عنوان اصلی‌ترین خواسته این قشر ادامه خواهد داشت و هیچ‌امیدی نیز برای حفظ سفرای فرهنگی کشورمان وجود ندارد.

شفاف‌نویسن مصارف افزایش نرخ عوارض خروج از کشور

حاجی‌سعید به مشکلات دیگری در حوزه گردشگری نیز اشاره می‌کند و می‌گوید: یکی از اقداماتی که به پهنانه کمک به صنعت گردشگری در سه سال گذشته انجام شده، افزایش نرخ عوارض خروج از کشور است.

وی اضافه می‌کند: مسئله اینجاست که این درآمد با وجود هدف کمک به توسعه گردشگری، به مصارف این صنعت نرسیده و گویا دولت از این روش حاضر فا برای جبران کمبودهای خود اقدام کرده و توسعه گردشگری مدنظر نبوده است.

